Yineleyici Du??u?nceler ve Davran??lar O?lc?e?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yineleyici Du??u?nceler ve Davran??lar O?lc?e?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33360

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yineleyici Dü?ünceler ve Davran??lar Ölçe?i (YDDO?), **DSM-5** tan? kriterlerine dayanan tekrarlay?c? dü?ünce ve davran?? paternlerini de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, Asç?ba??, Öztekin ve Aydemir (2017) taraf?ndan Türkçeye uyarlanm?? ve yeti?kin popülasyonunda geçerlilik ile güvenilirlik çal??malar? tamamlanm??t?r. Çal??malar sonucunda ölçe?in tek faktörlü bir yap?ya sahip oldu?u ve yüksek düzeyde iç tutarl?l?k gösterdi?i tespit edilmi?tir. YDDO?, özellikle Obsesif Kompulsif Bozukluk spektrumundaki semptomlar?n de?erlendirilmesinde klinik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m için uygundur.

Anahtar Kelimeler

Yineleyici Dü?ünceler, Tekrarlay?c? Davran??lar, DSM-5, Psikometri, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, Faktör Analizi.

Yazarlar

Kadir Asç?ba??, Sibel Öztekin, Ömer Aydemir.

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, psikiyatrik bozukluklarla ili?kili olan yineleyici dü?ünce ve davran??lar?n ?iddetini ve s?kl???n? standardize edilmi? bir yöntemle ölçmektir. Ölçek, **DSM-5** sistemati?ine uygun olarak geli?tirilmi? olup, klinisyenlere ve ara?t?rmac?lara bu özel semptom kümesinin de?erlendirilmesinde h?zl? ve güvenilir bir araç sunmay? amaçlamaktad?r.

Yap?

YDDO?, psikopatolojide merkezi bir rol oynayan yineleyici dü?ünce ve davran??lar yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle Obsesif Kompulsif Bozukluk (OKB) ve ilgili bozukluklarla ili?kilendirilen tekrarlay?c? bili?sel (ruminasyon, tak?nt?) ve motor (zorlay?c? eylemler) örüntülerini kapsamaktad?r. Yap?lan faktör analizi, ölçe?in bu karma??k yap?y? tek, güçlü ve homojen bir faktör alt?nda toplad???n? göstermi?tir.

Geçerlik

YDDO?'nün yap? geçerlili?i, Aç?klay?c? Faktör Analizi (AFA) ile incelenmi?tir. Örneklem yeterlili?ini de?erlendirmek için hesaplanan **KMO katsay?s?** 0.87 olarak bulunmu?tur. Bu de?er, verilerin faktör analizi için mükemmel düzeyde uygun oldu?unu i?aret etmektedir. Ayr?ca, verilerin faktörle?tirilebilir oldu?unu gösteren **Bartlett katsay?s?** 436.89 ($p<0.001$) ile istatistiksel olarak anlaml? bulunmu?tur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör analizinde tek faktörlü bir çözüm elde edilmi?tir. Bu faktörün öz de?eri 4.50 olup, toplam varyans?n %90.1 gibi son derece yüksek bir oran?n? aç?klamaktad?r. Ölçek maddelerinin faktör yükleri ise 0.91 ile 0.97 aras?nda de?i?mektedir. Bu bulgular, ölçek maddelerinin ölçülen psikolojik yap?y? güçlü ve tutarl? bir ?ekilde temsil etti?ini ve yüksek yap? geçerlili?ine sahip oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, iç tutarl?l?k katsay?s? ile de?erlendirilmi?tir. YDDO?'nün **iç tutarl?l?k** katsay?s? 0.97 olarak hesaplanm??t?r. Bu de?er, ölçe?in son derece güvenilir oldu?unu ve maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Ayr?ca, madde-toplam puan korelasyon katsay?lar? 0.86 ile 0.95 ($p<0.001$) aras?nda bulunmu?tur. Madde-toplam puan korelasyonlar?n?n bu denli yüksek olmas?, ölçek içindeki her bir maddenin genel puan ile güçlü bir ili?ki sergiledi?ini ve ölçek bütünlü?üne önemli katk? sa?lad???n? göstermektedir. Bu sonuçlar, ölçe?in yüksek düzeyde **güvenilir** bir araç oldu?unu peki?tirmektedir.

Faktör Analizi

Yap?lan Aç?klay?c? Faktör Analizi (AFA), YDDO?'nün psikometrik yap?s?n?n tek boyutlu oldu?unu ortaya koymu?tur. Bu tek faktörlü çözüm, ölçe?in ölçtü?ü yineleyici dü?ünce ve davran??lar yap?s?n?n homojenli?ini desteklemektedir. Faktör, toplam varyans?n %90.1'ini aç?klayarak, ölçe?in maddeleri aras?ndaki güçlü ili?kiyi ve yap?sal safl??? göstermi?tir.

Örneklem uygunlu?unu gösteren **KMO** de?erinin (0.87) yüksek olmas? ve **Bartlett testi**nin anlaml? ç?kmas?, faktör analizinin istatistiksel varsay?mlar?n? kar??lad???n? göstermi?tir. Maddelerin faktör yükleri (0.91-0.97) ise bu tek faktöre olan güçlü ve belirgin katk?lar?n? kan?tlamaktad?r.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçe?i

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Derecelendirme format? kaynakta belirtilmemi?tir.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yeti?kin Klinik ve Genel Popülasyon

Ya? Grubu: Yeti?kin

ARABPSYCHOLOGY.COM

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'de psikiyatri kliniklerine ba?vuran hastalar ve/veya genel üniversite örneklemi üzerinde uygulanm??t?r.

Test Metodolojisi: Yap? geçerlili?i Aç?klay?c? Faktör Analizi ile, güvenilirli?i ise **iç tutarl?l?k** katsay?s? ile test edilen psikometrik bir araçt?r.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Sorumlu Yazar: Kadir A?ç?ba??

Affiliation E-posta Adresi: kadirascibasi1@hotmail.com

Test Y?l? (Uyarlama): 2017

Ölçe?in kullan?m? ve izinleri hakk?nda bilgi almak için sorumlu yazar ile do?rudan ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Asç?ba??, K., Öztekin, S., & Aydemir, Ö. (2017). **DSM-5 Yineleyici Dü?ünceler ve Davran??lar Ölçe?i Türkçe Formunun geçerlili?i ve güvenilirligi**. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, *18*(Ek say?. 2) 18-23. doi: 10.5455/apd.237989

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: yineleyici-dusunceler-ve-davranislar-olcegi-toad.pdf

Yineleyici Du??u?nceler ve Davran??lar O?lc?e?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddelerin tam içeri?i ve derecelendirme bilgileri için lütfen Asç?ba??, Öztekin ve Aydemir (2017) taraf?ndan yay?nlanan makaleye ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM